

MATEMATIKA VIII.Z

UČIVO 15.2. – 19.2.2021

Učebnice strana 52 – 58 přečíst, 53 a 56 vypracovat cvičení (odevzdat na papíře spolu s úkoly).

Mnohočlen násobíme jednočlenem tak, že jednočlenem násobíme každý člen mnohočlenu a vzniklé součiny sečteme.

$$2 \cdot (3x + 2y) = 2 \cdot 3x + 2 \cdot 2y = 6x + 4y$$

Mnohočlen násobený (-1) se nazývá **opačný mnohočlen**.

$$(-1)(3x + 2y) = (-1) \cdot (3x) + (-1) \cdot (-2y) = -3x + 2y = 2y - 3x$$

Mínus před závorkou mění všechna znaménka při odstranění závorky v opačnou.

$$(-4) \cdot (2x - 3y + 4z) = -8x + 12y - 16z$$

Vypočítejte:

- 1) $6 \cdot (3a + 5c) =$
- 2) $10 \cdot (7z + 8y) =$
- 3) $(-2) \cdot (2c + 9d) =$
- 4) $5 \cdot (5a - 3b) =$
- 5) $(-1) \cdot (3a + 10c) =$
- 6) $(-2) \cdot (12a - 20b) =$
- 7) $3x \cdot (5x + 3x) =$
- 8) $a \cdot (a + 3b + 8c) =$
- 9) $3 \cdot (8a + 5b - 3c + 6d) =$
- 10) $2x^2 \cdot (3x + 5) =$

VYTÝKÁNÍ PŘED ZÁVORKOU (úprava výrazu na součin)

Vytknout před závorku můžeme (největšího) společného dělitele všech členů mnohočlenu.

Protože $3 \cdot (x+y) = 3x + 3y$, můžeme výraz $3x + 3y$ zapsat jako součin $3 \cdot (x+y)$. Rozklad v součin jsme dostali dělením, které nezapíšeme, ale dělitele zapíšeme před závorku a podíl do závorky.

Jestliže všechny členy daného mnohočlenu neobsahují ani po úpravě mnohočlenu téhož činitele, daný mnohočlen nelze vytýkáním rozložit.

Vytkneme-li číslo -1, změní se mnohočlen v opačný výraz. Příklad: $8a - 5 = (-1) \cdot (-8a + 5) = -(-8a + 5)$

Příklad:

- a) $3a + 6b = 3(a + 2b)$
- b) $3x + 5x^2 = x(3 + 5x)$
- c) $20a^2 - 15a + 5 = 5(4a^2 - 3a + 1)$!!!!!
- d) $-8c^4d^3 - 14c^2d^4 = -2c^2d^3(4c^2 + 7d)$
- e) $8a^2 - 24ab - 4ab^2 = 4(a^2 - 6ab - ab^2)$

Vytkni před závorku:

- a) Číslo 5: $25 a + 50 b$
- b) Výraz $3 y$: $15y^2 + 27y$
- c) Výraz ab : $3a^2b - 10 abc$
- d) Číslo 10: $30 a - 80 b + 100 c^2$
- e) Výraz $5 xy$: $15 x^3y^2 - 40 xyz$

FYZIKA VIII.Z

UČIVO 15.2. – 19.2.2021

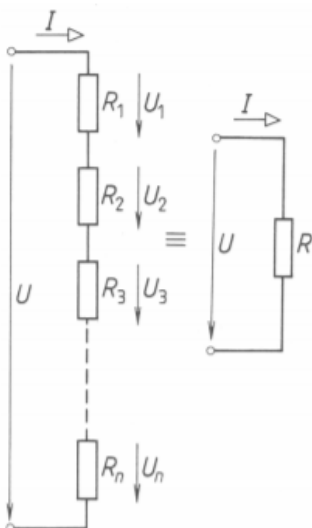
Učebnice strana 146 – 153 přečíst!

Zápis do sešitu:

Spojování odporů (rezistorů) za sebou

Rezistory jsou spojeny za sebou, všemi rezistory protéká stejný proud. Průchodem proudu vzniká na každém rezistoru úbytek napětí. Výsledný odpor sériového zapojení se určí součtem jednotlivých hodnot odporu rezistorů.

Obr. – Sériové zapojení rezistorů.

Výpočet: $R = R_1 + R_2 + R_3 + \dots + R_n$.

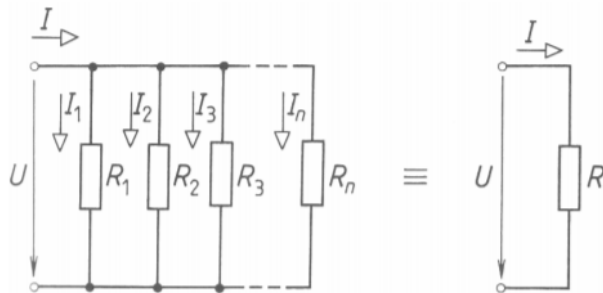
Napětí na jednotlivých rezistorech je možné určit podle Ohmova zákona:

$$U_1 = R_1 \cdot I, \quad U_2 = R_2 \cdot I, \quad U_3 = R_3 \cdot I \text{ atd.}$$

Spojování odporů (rezistorů) vedle sebe

Rezistory jsou zapojeny vedle sebe, paralelně mezi uzly. Mezi těmito uzly je stejné napětí pro všechny rezistory. V uzlu se proud dělí na další proudy podle napětí a hodnot odporu jednotlivých rezistorů. Výsledný převrácený odpor (vodivost) paralelního zapojení se určí součtem převrácených hodnot jednotlivých rezistorů (součtem vodivostí jednotlivých rezistorů).

Obr. – Paralelní zapojení rezistorů.

Výpočet: $\frac{1}{R} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2} + \frac{1}{R_3} + \dots + \frac{1}{R_n}$, $G = G_1 + G_2 + G_3 + \dots + G_n$.

Proudy jednotlivými rezistory je možné určit podle Ohmova zákona:

$$I_1 = \frac{U}{R_1}, \quad I_2 = \frac{U}{R_2}, \quad I_3 = \frac{U}{R_3} \text{ atd.}$$

Do sešitu si opište shrnutí ve žlutém rámečku na straně 147 a 152.

PŘÍRODOPIS VIII.Z

UČIVO 15.2. – 19.2.2021

Učebnice strana 54 – 57 přečíst.

Zápis do sešitu:

DÝCHÁNÍ

Rozlišujeme **dýchání vnitřní** a **vnější**. **Vnitřní dýchání** je výměna **plynů mezi krví a tkáněmi**. Z krve přechází do tkání kyslík a naopak se z nich do krve uvolňuje oxid uhličitý. **Vnější dýchání** je **výměna plynů** (kyslíku a oxidu uhličitého) **mezi krví a plícemi**.

Vnější dýchání má dvě fáze – **nádech a výdech**, dochází ke změně objemu lic díky **dýchacím svalům**. Nejdůležitějším dýchacím svalem je **bránice**, dále napomáhají **mezižební svaly**.

Dechová frekvence je označení pro počet nádechů za 1 minutu. Dospělý člověk má dechovou frekvenci v klidu **16 – 18 nádechů za 1 minutu**.

Největší objem vzduchu, který můžeme **vydechnout**, se nazývá **vitální kapacita plic**. U dospělého člověka je to **4–5 litrů vzduchu**. Hodnota vitální kapacity plic závisí na věku, pohlaví a kondici.

PÉČE O DÝCHACÍ SOUSTAVU

Na správnou činnost má vliv kvalita vzduchu, který dýcháme.

Někdy se do dýchacích cest dostanou cizorodé látky (například prach), tělo se snaží obrannými reakcemi (kýchání, kašláni) tyto cizí látky vypudit z těla ven.

KOURENÍ

Velmi **nebezpečné pro zdraví** je **kouření cigaret**. Uvolňuje se při něm nikotin, oxid uhelnatý, dehet, čpavek, kyanovodík a mnoho dalších škodlivých látek. Kuřáci tyto škodliviny vlastně dobrovolně dýchají. Kouření je navíc silně **návykové**.

NEMOCI DÝCHACÍ SOUSTAVY

Mnoho původců **infekčních nemocí** se přenáší **vzduchem**. Při řeči, kašli nebo kýchání se dostávají do vzduchu kapičky hlenu, které obsahují **choroboplodné zárodky**. Ty mohou vdechnout lidé z okolí nemocného. Mluvíme o tzv. **kapénkové infekci**. Kapénkovou infekcí se šíří např. **rýma, kašel, chřipka** nebo **zánět průdušek**.

Pracovní list:

V učebnici na straně 57 odpovězte na otázky ze cvičení č. 7.

Odpovězte na otázky (odpovědi naleznete v učebnici):

- 1) Jmenujte další nemoci dýchací soustavy.
- 2) Jaké nemoci způsobuje kouření?
- 3) Jakou částí mozku je řízeno dýchání?
- 4) Co je to vitální kapacita plic?

Chemie VIII.Z – učivo 15. 2. – 19. 2. 2021

Hodina č. 36 – **Sulfidy – názvosloví; sulfid olovnatý, sulfid zinečnatý** – učebnice s. 67

Mezi dvouprvkové sloučeniny patří kromě halogenidů a oxidů, které jsme probírali minulý týden, sulfidy.

Jsou to sloučeniny síry s kovovým prvkem. Atomy síry mají záporné oxidační číslo $-II$.

Sulfidy jsou pevné láky, v přírodě se vyskytují jako nerosty, jsou zbarvené, mají kovový lesk.

Názvosloví sulfidů - platí zde stejná pravidla jako pro názvosloví oxidů. Rozdíl je v tom, že místo podstatného jména oxid píšeme sulfid, ve vzorcích má značku S.

Sulfid olovnatý – PbS – v přírodě se vyskytuje jako galenit – obrázek s. 67 nahoře, využívá se jako surovina pro získání olova. Galenit je těžký, má velkou hustotu.

Sulfid zinečnatý – ZnS – v přírodě se vyskytuje jako sfalerit – obrázek s. 67 dole, využívá se jako surovina pro získávání zinku.

Úkoly k opakování – písemně:

1. Napiš, co jsou to oxidy.
2. Napiš název sloučeniny: ZnO , I_2O_7 , MnO_2 , CO , Al_2O_3
3. Napiš vzorec těchto sloučenin: oxid křemičitý, oxid hlinitý, sulfid olovnatý

Hodina č. 37 – **Hydroxidy – názvosloví; hydroxid sodný, hydroxid vápenatý, hydroxid sířičitý, hydroxid amonný – vlastnosti, užití** – učebnice s. 68 – 69

Hydroxidy jsou tříprvkové sloučeniny – tzn., že mají molekuly složené z atomů 3 prvků. Dále sem patří :

- 1) Hydroxidy – ve vodě odštěpují hydroxidový anion OH^-
- 2) Kyslíkaté kyseliny – ve vodě odštěpují kation H^+
- 3) Soli kyslíkatých kyselin – sloučeniny kationtu kovu a aniontu kyseliny

V dnešní hodině se budeme věnovat pouze 1. skupině – hydroxidům.

Při práci s hydroxidy musíme používat ochranné pomůcky, pevné hydroxidy nesmíme brát do rukou, při potřísnění vždy omýváme proudem tekoucí vody.

Názvosloví hydroxidů – skládá se z podstatného jména hydroxid a přídavného jména odvozeného od názvu kationtu kovu. Oxidační číslo skupiny OH všech hydroxidů je -1 . Pokud je oxidační číslo větší než jedna, musíme dát hydroxidovou skupinu do závorčky a odpovídající číslo napsat za ni – např. $\text{Fe}(\text{OH})_3$. Pro vytvoření vzorce platí křížové pravidlo – podívej se na s. 68 dole na žluté rámečky.

Hydroxid sodný – NaOH – je to pevná bílá látka, která se ve vodě dobře rozpouští – obrázek s. 69, používá se k výrobě mýdel, papíru a k čištění vratných lahví před novým plněním.

Hydroxid vápenatý – $\text{Ca}(\text{OH})_2$ – vzniká reakcí oxidu vápenatého a vody (hašení páleného vápna) $\text{CaO} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ca}(\text{OH})_2$. Je to bílá pevná látka, ve stavebnictví se používá jako hašené vápno, které se používá při přípravě malty a omítkových směsí a k dezinfekci stěn.

Hydroxid amonný – NH_4OH – připravuje se rozpouštěním plynného amoniaku NH_3 ve vodě. Je to bezbarvá kapalina, má charakteristický čpavý zápach, dráždí dýchací cesty. Používá se k výrobě hnojiv.

Úkol k opakování – písemně:

1. Ke vzorcům napiš názvy hydroxidů: NaOH , $\text{Fe}(\text{OH})_2$, $\text{Al}(\text{OH})_3$

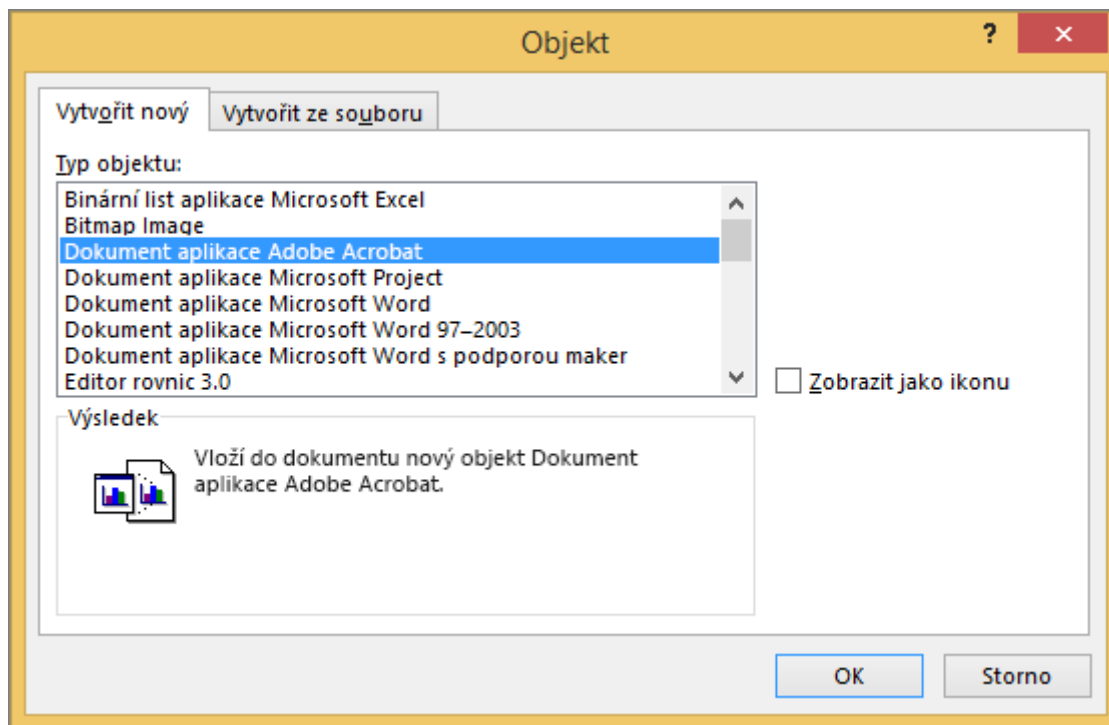
Vložení objektu ve Wordu nebo Outlooku

V závislosti na používané verzi Wordu nebo Outlooku můžete do wordového dokumentu nebo do e-mailové zprávy vložit různé objekty (například soubory PDF, excelové grafy nebo PowerPointové prezentace). Pokud chcete vložit objekt, klikněte na kartě **vložení** na **objekt**.

Vložení nového objektu

Vytvoření nového souboru, který se vloží do dokumentu ve Wordu nebo do e-mailové zprávy:

1. V dialogovém okně **objekt** klikněte na kartu **vytvořit novou** a pak v seznamu **typ objektu** vyberte požadovanou možnost.

Spustí se výchozí aplikace pro daný typ souboru, kde můžete zadat potřebný text nebo údaje. Když aplikaci ukončíte, všechnen obsah, který jste přidali, a všechny vaše úpravy se zobrazí ve wordovém dokumentu nebo e-mailové zprávě.

2. Pokud se má nový soubor zobrazit jako ikona, na kterou se dá kliknout, (a ne jako první stránka souboru), zaškrtněte políčko **Zobrazit jako ikonu**. Když je zaškrtnuté, můžete kliknutím na **Změnit ikonu** vybrat jinou ikonu.

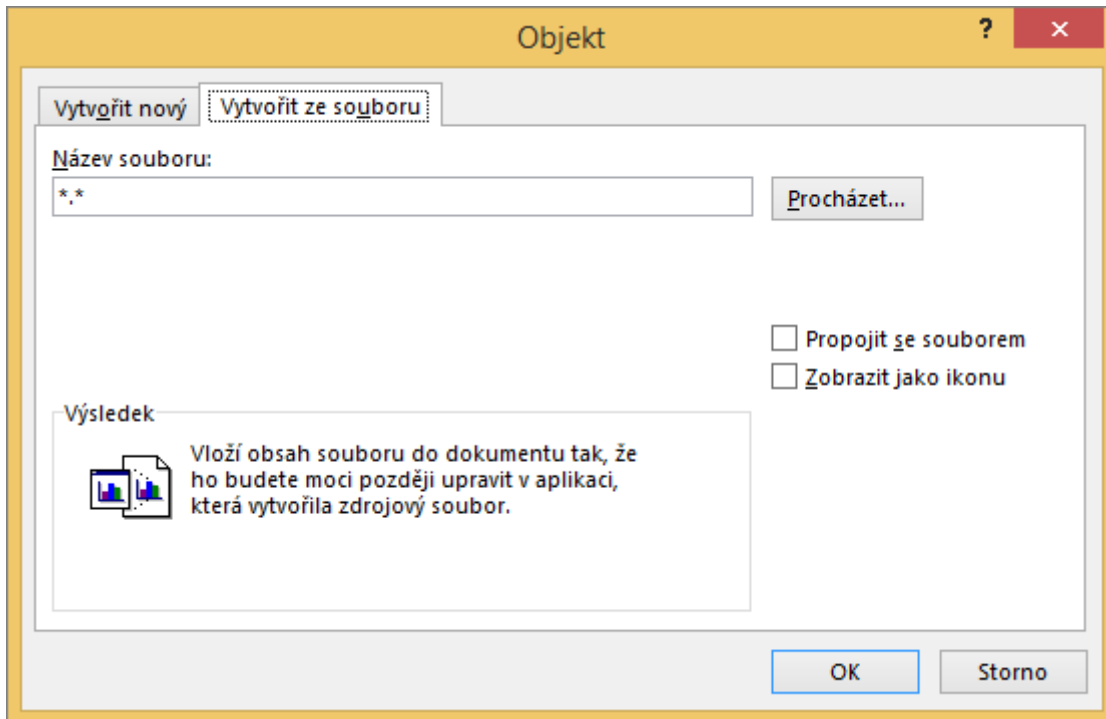
Tipy:

- Údaje v oddílu **Výsledek** se mění podle typu vybraného objektu a podle toho, jestli je zaškrtnuté políčko **Zobrazit jako ikonu**. Umožňují určit, jaký objekt chcete vložit a jak se má zobrazit.
- Chcete-li upravit údaje o vloženém objektu, poklikejte na něj.
- Možnost **Zobrazit jako ikonu** je dostupná jenom v případě, že formát e-mailu zformátujete **ve formátu RTF (Formát > formát> Formát zprávy > formát RTF)**.

Propojení nebo vložení existujícího souboru

Propojení nebo vložení objektu, který jste již vytvořili:

1. V dialogovém okně **Objekt** vyberte kartu **Vytvořit ze souboru** a po kliknutí na **Procházet** vyhledejte soubor, který chcete vložit.

2. Pokud nechcete zdrojový soubor do dokumentu ve Wordu nebo do e-mailové zprávy vkládat, ale jen na něj odkázat, vyberte možnost **Propojit se souborem**.
3. Pokud se má vložený soubor zobrazit jako ikona, na kterou se dá kliknout, (a ne jako první stránka souboru), zaškrtněte políčko **Zobrazit jako ikonu**. Když je zaškrtnuté, můžete kliknutím na **Změnit ikonu** vybrat jinou ikonu.

Tip: Informace v oddílu **výsledek** se změní podle toho, jestli je vybraná možnost **odkaz na soubor** a **Zobrazit jako ikona** . Umožňují určit, jaký objekt chcete vložit a jak se má zobrazit.

Vložené objekty a propojené objekty

Vložené objekty se stanou součástí wordového souboru nebo e-mailové zprávy a po vložení už nejsou propojené s žádným zdrojovým souborem.

Propojené objekty se můžou aktualizovat, pokud se zdrojový soubor změní. Propojená data jsou uložena ve zdrojovém souboru. Wordový soubor nebo e-mailová zpráva (cílový soubor) ukládá jenom informaci o umístění zdrojového souboru a zobrazí znázornění propojených dat. Pokud vám jde o co nejmenší velikost souboru, použijte propojení objektů.

15. 2. – 19. 2. 2021

Výchova ke zdraví

Téma: PORUCHY POHLAVNÍ IDENTITY

- podívej se na video k tématu: www.youtube.com/watch?v=dufx7QjtPBQ

Pohlavní identita

Povědomí o příslušnosti k jednomu z obou pohlaví navenek vyjadřované pohlavní rolí. Pohlavní rolí člověk ukazuje sobě i svému okolí, nakolik se definuje jako muž nebo žena. Psychické ztotožnění s přisouzenou mu pohlavní rolí je pro sexuální zdraví jedince zásadní. Neshoda mezi pohlavní identitou a biologickým pohlavím je sdružena s trvalým chováním, připisovaným druhému pohlaví. U poruchy pohlavní identity se normální prožívání mužství nebo ženství postnatálně nerozvíjí. Příčiny odlišného vývoje jsou jen hypotetické, obviňuje se narušený vztah dítěte k rodičům, komplikovaná nabídka identifikačních vzorů a patologický rodinný systém. Neuroendokrinologové uvažují o chybění či vzestupu androgenů během diferenciací fáze hypothalamu, neurologové o nespecifické mozkové lézi. MKN-10 rozlišuje:

- transsexualizmus
- transvestitizmus dvojí role
- poruchu pohlavní identity v dětství

Transsexualizmus

Touha zbavit se svého anatomického pohlaví a žít jako příslušník pohlaví opačného vede pacienty k vytrvalým žádostem o léčebnou pomoc. K diagnóze transsexualizmu je zapotřebí nejméně dvouletého trvání takového přání. Naléhání na hormonální a posléze chirurgickou terapii a na přepis matričního pohlaví dosahuje někdy až fanatické podoby. Přitom u transsexuální osoby nezjišťujeme žádné známky duševní nemoci ani gonadální či chromozomální odlišnosti.

Transvestitizmus dvojí role

Bývá označován také jako transsexuální tranvestitizmus. Při občasném převlékání mužů do šatů ženského pohlaví nejde o pravou deviantní sexuální motivaci. Nejde ani o prožitek celoživotně odlišné pohlavní identity. Osoby s touto poruchou se převlékají kvůli potěšení z dočasné změny své identity. Netouží po nápravě „omylu přírody“. Někteří muži svou potřebu převleku využívají komerčně. Jsou ochotni imitovat dámské postavy v zábavních pořadech. Pokud je léčení vůbec třeba, vystačíme s podpůrnou psychoterapií.

Porucha pohlavní identity v dětství

Dítě nesouhlasí se svým anatomickým pohlavím. Tvrdohlavě trvá na oblékání do prádla a šatů pohlaví opačného. Předpubertální dívka si nepřeje růst prsů ani menstruaci, nechce močit vsedě. Baví ji bojové hry. Přála by si vznik penisu. Chlapec touží být dívkou, hraje si s panenkami, účastní se dívčích zábav. Oškliví si vlastní genitál.

Převlékání zde nevyvolává sexuální vzrušení. Porucha může začít u chlapců již před 4. rokem života. Přání dítěte se střetává s očekáváním okolí. Ve školním věku jsou děti škádleny a kritizovány, případně zesměšňovány. Přesto téměř polovina chlapců dospěje později k homosexualitě, určitá část k transsexualizmu. Dívky podlehnou v pubertě často sociálnímu tlaku a přestanou se maskulinně prosazovat. Rodiče přivádějí k lékaři spíše chlapce s poruchou identity než dívky. Na rozvoji poruchy se údajně podílí ztotožnění s rodičem opačného pohlaví při výchovné absenci rodiče vlastního pohlaví. Pokud je léčba nutná, měla by se týkat působení na celé rodinné společenství.

- do sešitu si napiš nadpis a hlavní body z tohoto tématu - výpisky

15. 2. – 19. 2. 2021

Zeměpis

Téma: TROPICKÁ JIŽNÍ AMERIKA – BRAZÍLIE

- učebnice str. 55 – 56 – přečti si, prostuduj a do sešitu si napiš nadpis **Brazílie** a zápis ze strany 56 dole v rámečku
- podívej se na video o Brazílii: www.youtube.com/watch?v=SuA2mzpHh3E

ÚKOL:

Do slepé mapy Jižní Ameriky barevně zakresli a popiš státy: *Brazílie, Argentina, Paraguay, Uruguay, [Surinam](#) a [Venezuela](#), Guyana, Francouzská Guyana*

VÝUKA DISTANČNÍ

Český jazyk , Ruský jazyk, - VIII.Z týden 15.2. – 19. 2. 2021

Český jazyk

Opakování tvarosloví :

PRAVIDLA – Podstatná jména

Co jsou podstatná jména?

Úplně nejjednodušeji můžeme říci, že podstatná jména (latinsky **substantiva**) jsou vlastně jména:

- **osob** (*Petr, bratr, ježibaba, žena, Michal*),
- **zvířat** (*kočka, sova, želva, žirafa, surikata*),
- **věcí** (*konev, kniha, culík, letadlo, telefon*),
- **vlastností** (*trpělivost, výška, hloupost, chytrost*),
- **dějů** (*spánek, běhání, spadnutí, utopení*).

Podstatné jméno pojmenovává základní věci a skutečnosti, které nás obklopují v běžném životě, ale i např. duševní stavy (*láska, nenávisť, zloba*).

Podstatné jméno = ohebný slovní druh

Podstatná jména řadíme mezi tzv. **ohebné slovní druhy** (společně s přídavnými jmény, zájmeny, číslovkami a slovesy). To znamená, že mění svůj tvar. U podstatných jmen tomuto jevu říkáme skloňování (u sloves je to časování).

např. **slon** × viděl jsem **slona** × žirafa se **slonem** × pohádka o **slonovi**

Co se týče větných členů, tak podstatná jména ve větě plní nejčastěji funkci podmětu (**Petr šel domů.**) nebo předmětu (**Dostal jsem dárek.**).

Podstatná jména konkrétní a abstraktní

Jedním možným dělením je dělení na podstatná jména **konkrétní** a podstatná jména **abstraktní**. Jedná se o poměrně snadné dělení, které většinou nedělá příliš problémů. Procvičit si je můžete v našem testu – [podstatná jména konkrétní/abstraktní](#). V rozlišení se dá využít i poučka – na konkrétní podstatná jména si v reálném světě můžeme sáhnout (*postel, klíče, ...*), na abstraktní si sáhnout nemůžeme (*láska, cit, ...*).

podstatná jména konkrétní	podstatná jména abstraktní
Podstatná jména konkrétní jsou pro nás mnohem jednodušší, protože označují skutečnost/věc, kterou si můžeme představit. Jedná se většinou o předměty, osoby či zvířata, která jsou	Na druhé straně známe podstatná jména abstraktní , ta nemají jasnou podobu a nelze si je jednoznačně představit, jedná se o

hmatatelná, tedy hmotně existují a mají nějakou konkrétní podobu.	se často o vlastnosti, děje nebo duševní stav.
Příklad: pes, maminka, větev	Příklad: láska, spaní, trpělivost

Mluvnické kategorie podstatných jmen

Mluvnické kategorie (někdy používáme pojmenování mluvnické významy) jsou kategorie, které u podstatných jmen určujeme. Jedná se o různé obměny, které s podstatnými jmény můžeme dělat při skloňování – jména se tak lépe přizpůsobí kontextu věty a dovolí nám vyjádřit to, co chceme. U podstatných jmen můžeme určit tyto mluvnické kategorie: **rod, číslo, pád, vzor**. Rozebereme je podrobněji:

Rod (jmenný rod)

U jmen rozlišujeme tři základní rody:

- **mužský rod** – můžeme si pomoci tím, že použijeme ukazovací zájmeno „**ten**“ (*ten muž, ten zámek, ten slon, ten počítač, ten Mirek*)
- **ženský rod** – pomáháme si ukazovacím zájmenem „**ta**“ (*ta sestřenice, ta police, ta kniha, ta Magdaléna, ta opice*)
- **střední rod** – pomáháme si ukazovacím zájmenem „**to**“ (*to dítě, to máslo, to obydlí, to tele, to štěně*)

Podstatná jména hromadná

Jména mají tvar jednotného čísla, ale označují větší počet předmětů nebo jevů.

Příklady:

uhlí, stromoví, vojsko, bratrstvo, mládež, skot

Podstatná jména pomnožná

Jména mají tvar množného čísla, ale označují pouze jednu věc.

Příklady:

ústa, kalhoty, spalničky, narozeniny, varhany, Vánoce, Čechy

Podstatná jména látková

Jména mají tvar jednotného čísla, ale označují větší množství nějaké látky; často se jedná o tzv. nepočítatelná jména, to znamená taková, která se musí např. zabalit do nějakého obalu či se musí uvést jednotka či míra, aby je bylo možné spočítat.

Pracovní list :

1. K uvedeným podstatným jménům napiš jejich vzor:

datel - šimpanz -
krev - vězeň -
sůl - obilí -
věc - vejce -
sklep - les -
houslista - otep -
koště - otec -
dareba -

2. Použij uvedená slova jednou jako podstatné jméno konkrétní, jednou jako abstraktní:

stavba - psaní -
..... cesta -
.....

2. Vyber řádek, který obsahuje pouze podstatná jména:

hromadná:

- a) rostlinstvo, obilí, dubina, kvítí
- b) voda, železo, ledviny, mouka
- c) dřevo, žito, cukr, čočka

látková:

- a) sklo, sníh, káva, zvěř
- b) dobytek, jehličí, mouka, včelstvo
- c) nádobí, šachy, ptactvo, mládež c) dřevo, žito, cukr, čočka

pomnožná:

- a) povidla, skot, ledviny, housle
- b) jmeniny, varhany, Beskydy, spalničky
- c) stromoví, dveře, vrata, Velikonoce

Přídavná jména

PRAVIDLA – Přídavná jména

Přídavná jména mají v českém jazyce zcela zásadní roli – vyjadřují vlastnosti osob, zvířat nebo jevů či vztahy přivlastnění. Rozvíjejí tedy podstatná jména. V tomto článku si představíme charakteristiku přídavných jmen, stupňování přídavných jmen, mluvnické kategorie, jmenné tvary i příklady ve větách.

Osnova

Co jsou přídavná jména?

Přídavná jména (latinsky **adjektiva**) jsou slovním druhem, který vyjadřuje **vlastnosti osob** (*chytrý chlapec*), **zvířat** (*chlupatý pes*) nebo **jevů** (*kulatý stůl*) či **vztahy přivlastnění** – kdo co vlastní (*Matčino zrcátko*). Přídavná jména tedy rozvíjí, doplňují nebo blíže určují jména podstatná.

Jak poznáme přídavná jména mezi ostatními slovními druhy?

Přídavné jméno se většinou vyskytuje v přítomnosti podstatného jména, nejčastěji před ním (*mobilní telefon, ovocný koláč, bratrův svetr* apod.). Na přídavné jméno se vždy můžeme zeptat následujícími otázkami:

1. **Jaký,**
který? (*vzdálený kraj, čtvercový pozemek, červená sukně, houbový pokrm, kamenný chodník*)
2. **Čí?** (*Aniččin deník, strýcův počítač, Martinovo kolo, učitelovy poznámky*)

Přídavné jméno = ohebný slovní druh

Přídavná jména jsou řazena mezi tzv. **ohebné slovní druhy**, to znamená, že mění svůj tvar dle potřeby (mají jiný tvar v závislosti na jmenném rodě, čísle i pádu), a to změnou koncovky. **U přídavných jmen tomuto jevu říkáme skloňování** (stejně je to u podstatných jmen, zájmen a číslovek), u sloves časování.

Příklady:

chytrý chlapec, chytrá dívka, chytré dítě
chytrý chlapec, chytrého chlapce, chytrému chlapci atd.
chytrý chlapec, chytrí chlapci

Rod (jmenný rod)

U jmen přídavných, stejně jako u těch podstatných, rozlišujeme tři základní rody:

- **mužský rod** – můžeme si pomoci tím, že použijeme ukazovací zájmeno „**ten**“ (*mladý muž, sloní chobot, skleněný džbán, Markův sešit*)
- **ženský rod** – pomáháme si ukazovacím zájmenem „**ta**“ (*silná žena, barevná šála, kožená peněženka, velká želva*)

- **střední rod** – pomáháme si ukazovacím zájmenem „to“ (*utržené sluchátko, francouzské letadlo, pruhované pyžamo, Martinino morče*)

Druh

Druh je specifická kategorie, kterou určujeme pouze u přídavných jmen (můžeme určit i u dalších slovních druhů, např. zájmen nebo číslovek – každý slovní druh má ale jiné druhy, které můžeme určovat). Jedná se o zařazení přídavného jména do nějaké užší skupiny. Toto členění nám může výrazně pomoci, pokud si nebudeme vědět rady s pravopisem a psaním koncovek y/i u přídavných jmen. Rozlišujeme tedy:

- **Měkká přídavná jména** – jsou zakončena zpravidla na „í“, a to proto, že se skloňují **podle vzoru jarní** (tzv. měkký vzor). Poznáme je především tak, že při změně rodu se tvar přídavného jména nezmění (tzn. v mužském, ženském i středním rodě bude tvar přídavného jména úplně stejný).

cizí muž, cizí žena, cizí dítě – stejně jako jarní: **jarní déšť, jarní zelenina, jarní sluníčko**

•

- **Tvrdá přídavná jména** – jsou často zakončena na „y“, ale ne vždy! Jsou to ta přídavná jména, která se skloňují **podle vzoru mladý**, který je označován jako tzv. tvrdý vzor. Vždy je spolehlivě poznáme tak, že mění svůj tvar (zakončení) podle rodů.

milý chlapec, milá dívka, milé dítě, stejně jako mladý: **mladý muž, mladá žena, mladé dítě**

•

- **Přivlastňovací přídavná jména** – jsou to taková, která vyjadřují vztah – komu něco patří, kdo je vlastníkem, či je daná věc. Podstatné jméno tak někomu přivlastníme. Na přivlastňovací přídavná jména se proto ptáme: **Čí?** Skloňujeme je **podle vzorů otcův a matčin**.

Stupňování přídavných jmen

Přídavná jména se dají stejně jako příslovce stupňovat. To znamená, že mohou vyjádřit trojí stupeň dané vlastnosti – v případě, že chceme vyjádřit, že něco se vyskytuje ve větší míře než něco jiného (něco je větší/menší/delší než něco jiného, co je velké, malé, dlouhé). **Toto platí pouze pro přídavná jména měkká a tvrdá**, přídavná jména přivlastňovací stupňovat nelze.

Máme 3 stupně přídavných jmen:<

1. stupeň – základní tvar (*suchý, bezpečný*)
2. stupeň – tvoříme příponami **-ější/-ejší** (*příjemnější, veselejší*), **-ší** (*užší, sladší, nižší, mladší*)
3. stupeň – je tvořen předponou **nej-**, která se připojuje ke 2. stupni přídavného jména (*nejkrásnější, nejmoudřejší, nejmladší, nejužší*)

Příklady:

dlouhý – delší – nejdelší

příjemný – příjemnější – nejpříjemnější

úzký – užší – nejužší

malý – menší – nejmenší

Ale pozor, některá přídavná jména se v češtině stupňují nepravidelně, např.:

zlý – horší – nejhorší

Stupňování jsme se více věnovali v samostatném článku o [stupňování přídavných jmen](#).

Jmenné tvary přídavných jmen

Některá přídavná jména tvrdá mohou tvořit v 1. pádě množného i jednotného čísla tvary jmenné – to jsou tvary, které jsou zkráceny a nekončí běžně na dlouhé ý/í .

Např. *bos* (mužský rod), *bosa* (ženský rod), *boso* (střední rod) místo tradičního přídavného jména *bosý*, *bosá*, *bosé*.

Příklady: povinný, povinná, povinné – jmenné tvary: **povinen, povinna, povinno**

- šťastný, šťastná, šťastné – jmenné tvary: **šťasten, šťastna, šťastno**
- zdravý, zdravá, zdravé – jmenné tvary: **zdráv, zdráva, zdrávo**

1. Doplňte správně chybějící písmena:

Krajina s osaměl_m_ vrchy oslňovala oči bíl_m jiskřiv_m sněhem. Les se skvěl v zimn_ nádhře. Větve stromů byly ověšené ledov_m_ krystaly a spojené dlouh_m_ šňůrami jíní. Blýskaly se v slunečn_ch paprscích jako ryz_ diamanty a upoutávaly divákov_ oči hrou duhov_ch barev. Na zamrzl_ch rybnících se klouzali mal_ i velc_ kluci v tepl_ch kabátech. Výjev téměř jako z Ladov_ch pohlednic.

Vypište přídavná jména a zařadte je k druhům.

Měkká	Tvrdá	Přivlastňovací

2. Stupňujte přídavná jména:

a) obtížný – _____

b) hluboký – _____

c) široký – _____

d) nízký – _____

e) vysoký – _____

3. Porovnejte přídavná jména a přidejte kontext:

a) volací _____ x volající _____

b) směrovací _____ x směřující _____

c) spací _____ x spící _____

4. Napište v množném čísle:

Jiráskova kniha, drzý lupič, ranní rosa, dědečkův holub, pověřivý chlapec, s plechovou krabicí, lovecký pes, otcův přítel, s ryzí povahou, s Karlovým bratrem, španělský tanečník

5. Ze slov v závorkách vytvořte přídavná jména:

(víno) réva _____ (město) úřad _____

(den) světlo _____ v (babička) světnici _____

(Francouz) sportovci _____ (bylina) čaj _____

LITERATURA

Čítanka : Šťastný princ str. 118 – netradiční pohádka

Úkol – ukázkou přečti a vypracuj otázky strr. 122/2,3 na tento list !

Ruský jazyk

Úkol : Slovíčka přepiš do slovníku, najdi si na PC výslovnost a slovíčka se nauč !
Slovníky budete předkládat ke kontrole po nástupu do školy !

SLOVÍČKA - zvířata

змея	had
козёл	koza
корова	kráva
кот	kočka
лев	lev
лошадь	kůň
медведь	medvěd
муравей	mravenec
муха	moucha
насекомые	hmyz
обезьяна	opice
овца	ovce
птица	pták
пчела	včela
рыба	ryba
свинья	svině, prase
слон	slon
собака	pes

SLOVÍČKA - barvy

белый	bílý
голубой	modrý
жёлтый	žlutý, žloutkově žlutý
зелёный	zelený
коричневый	hnědý
красный	červený, rudý
оранжевый	oranžový
розоватый	růžový
серый	šedý
фиолетовый	fialový
чёрный	černý

VIII.Z angličtina, učivo na období 15.- 19.2. 2021:

1) Vyplňte VSTUPNÍ DOTAZNÍK, který můžete dostat na palubě letadla:

FIRST NAMEMIDDLE NAME

SURNAME

DATE OF BIRTH NATIONALITY

ADRESS

.....

POSTCODE

COUNTRY

SEX male female

MARITAL STATUS married single divorced widow/er

NAME OF SPOUSE

NUMBER OF CHILDREN

OCCUPATION

2) Přečtěte si článek na straně 33/cvičení 5 v učebnici a odpovězte na kterém místě můžete podobné informace pravděpodobně dostat:

.....

3) Přeložte následující výrazy z článku:

CHECK IN DESK	
BOARDING CARD	
SEAT NUMBER	

PASSPORT CONTROL	
GATE	
HAND LUGGAGE	
OVERHEAD LOCKER	
FASTEN YOUR SEATBELT	
STEWARD/STEWARDESS	
ANYTHING TO DECLARE	
CUSTOMS	
ARRIVALS	

4) Přečtěte si žlutou tabulku na straně 33/cv. 3 v učebnici a do sešitu si udělejte poznámky.

5) Přeložte do češtiny následující věty:

I'LL TEL YOU SOMETHING ABOUT MYSELF.

HE DIDN'T TELL ME ANYTHING ABOT HIMSELF.

.....

DAD REPAIRED IT BY HIMSELF.

THEY PAINTED THE HOUSE THEMSELVES.

.....

Úkoly pošlete na můj e-mail nebo přineste následující týden do školy.

sarka.fajkosova@zskladnoparizska.cz

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ, UČIVO 15.-19.2.2021

Udělat výpisky:

Obecní samospráva

Lidé v obci musí být schopni se mezi sebou dohodnout na společných záležitostech, které se týkají všech obyvatel. Proto je v obcích zřízena obecní samospráva, která je tvořena občany obce zvolenými ve volbách. Nejvyšším orgánem obecní samosprávy je obecní zastupitelstvo, které je tvořené příslušným počtem zastupitelů dle velikosti obce.

Obecní zastupitelstvo

Členové zastupitelstva rozhodují o záležitostech obce a jsou voleni občany obce ve volbách na čtyři roky.

Obecní rada

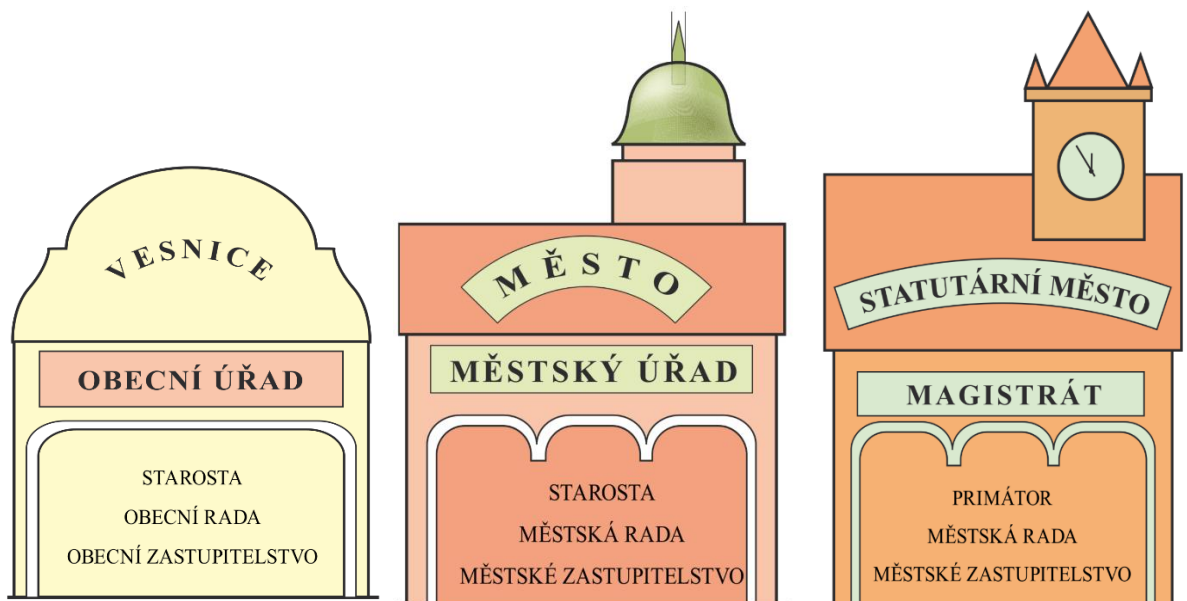
Jakmile je zvoleno zastupitelstvo, volí ze svých členů obecní radu, starostu a místostarostu obce. Obecní rada vykonává rozhodnutí obecního zastupitelstva. Starosta stojí v čele obecní rady, ve statutárních městech je to primátor.

Obecní úřad

Každá obec má svůj obecní úřad. Obecní úřad ve městě má název městský úřad, ve statutárních městech se nazývá magistrát.

Co dělá obecní samospráva?

Každá obec hospodáří s vlastními finančními prostředky a majetkem. Obecní zastupitelstvo určuje, jak bude s těmito prostředky nakládáno. Obyvatelé se mohou s problémy a stížnostmi souvisejícími s chodem obce obrátit na obecní úřad. P svých vyhláškách a rozhodnutí informuje obecní úřad pomocí úřední desky či svých internetových stránek, případně také tištěného obecního zpravodaje.

Na internetu zjisti, jaký je rozdíl mezi starostou, primátorem a hejtmanem.

Do školního sešitu:**Habsburkové vládnoucí v 19. století****FRANTIŠEK II.**

Byl člověkem, který se více věnoval rodině než vladařským povinnostem.

Zavedl absolutistickou vládu, na které se podílel KANCLÉŘ kníže **Klemens von Metternich**.

- Noviny byly pod přísnou cenzurou.
- Svobodné projevy občanů byly pod kontrolou tehdejší tajné policie.
- Občané platili vysoké daně.

= METTERNICHŮV ABSOLUTISMUS

FERDINAND I. (na český trůn nastoupil jako FERDINAND V.)

I za jeho vlády dál působila jako hlavní postava monarchie - **kancléř Metternich**.

Ferdinand byl velmi hudebně nadaný, vzdělaný v cizích jazycích. Řešení vládních problémů dál zůstávalo na kancléři Metternichovi.

Vídeňská vláda podporovala rozvoj průmyslu a snažila se, aby monarchie nezaostávala za západní Evropou.

30. LÉTA 19. STOLETÍ se začínají prohlubovat požadavky na změnu ve společnosti. Jedná se o tzv. **národní obrození**. Čeští vlastenci se zajímají o literaturu, divadlo, historii, umění a vědu.

Snaží se o změnu:

1. POSTAVENÍ ČESKÉHO NÁRODA V HABSBUŘSKÉ MONARCHII
2. VĚTŠÍ PRÁVA PRO ČESKÝ NÁROD
3. ROVNOPRÁVNOST MEZI ČECHY A NĚMCI

= SNAHA O VYMOŽENÍ TĚCHTO PODMÍNEK **REVOLUCÍ**

Významným představitelem byl **Karel Havlíček Borovský** – novinář a básník,

František Palacký – historik

V celé Evropě se v 1. polovině 19. století rozrůstá nespokojenost. Lidé žádají více osobních práv, svobody. Rozdrobené státy volají po sjednocení. Mnohonárodnostní státy usilují o rovnoprávnost mezi občany. Dělníci chtějí lepší podmínky pro práci. Tato nahromaděná nespokojenost musí vést k **REVOLUCÍM** a **PŘEVRAŤŮM**.

